

GRAFY I SIECI

Temat pracy:

Multikolorowanie wierzchołków grafu.

Opis:

Dany jest spójny graf nieskierowany. Każdemu wierzchołkowi grafu należy przydzielić określoną liczbę „kolejnych” kolorów w taki sposób, aby wierzchołki sąsiednie (połączone krawędzią) nie miały żadnego koloru wspólnego. Liczba kolorów przydzielanych poszczególnym wierzchołkom stanowi dane wejściowe. Należy opracować algorytm i program wykorzystujący jak najmniejszą liczbę barw do takiego multikolorowania wierzchołków.

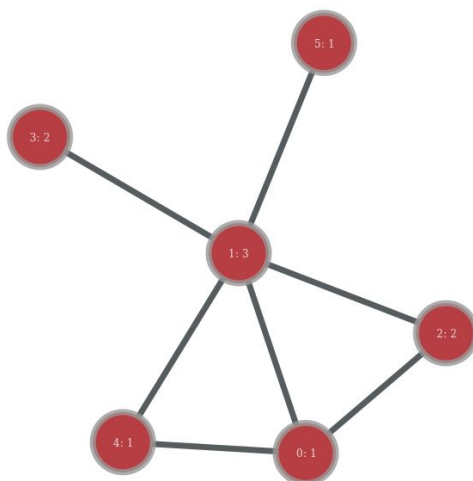
Użyte technologie:

Graph-tool (<https://graph-tool.skewed.de/>)

Wysokowydajny moduł Pythona do manipulacji i analizy grafów. W przeciwieństwie do większości innych modułów Pythona o podobnej funkcjonalności, struktury danych i algorytmy są zaimplementowane w C++. Dzięki wykorzystaniu szablonów metaprogramowania w dużej mierze opartych o bibliotekę Boost Graph Library, osiągamy wykorzystanie pamięci i czas obliczeń porównywalny do czystego C.

Wejście:

Program będzie wczytywał dane o grafie i liczbie kolorów przydzielanych poszczególnym wierzchołkom z pliku tekstowego w formacie XML lub bardziej przyjaznego do ręcznej edycji - DOT. Dla przykładowego grafu:

gdzie w każdym węźle jest numer wierzchołka i (po “:”) przydzielona liczba kolorów, plik XML wygląda następująco:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<graphml xmlns="http://graphml.graphdrawing.org/xmlns"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://graphml.graphdrawing.org/xmlns http://graphml.graphdrawing.org/xmlns/1.0/graphml.xsd">

  <!-- property keys -->
  <key id="key0" for="node" attr.name="liczba_kolorow" attr.type="int" />

  <graph id="G" edgedefault="undirected" parse.nodeids="canonical" parse.edgeids="canonical" parse.order="nodesfirst">

    <!-- vertices -->
    <node id="n0">
      <data key="key0">1</data>
    </node>
    <node id="n1">
      <data key="key0">3</data>
    </node>
    <node id="n2">
      <data key="key0">2</data>
    </node>
    <node id="n3">
      <data key="key0">2</data>
    </node>
    <node id="n4">
      <data key="key0">1</data>
    </node>
    <node id="n5">
      <data key="key0">1</data>
    </node>

    <!-- edges -->
    <edge id="e0" source="n0" target="n1">
    </edge>
    <edge id="e1" source="n1" target="n2">
    </edge>
    <edge id="e2" source="n1" target="n3">
    </edge>
    <edge id="e3" source="n1" target="n5">
    </edge>
    <edge id="e4" source="n2" target="n0">
    </edge>
    <edge id="e5" source="n4" target="n0">
    </edge>
    <edge id="e6" source="n4" target="n1">
    </edge>

  </graph>
</graphml>
```

plik tego samego grafu w formacie DOT:

```
graph G {
0 [liczba_kolorow="1"];
1 [liczba_kolorow="3"];
2 [liczba_kolorow="2"];
3 [liczba_kolorow="2"];
4 [liczba_kolorow="1"];
5 [liczba_kolorow="1"];
0--1 ;
1--2 ;
1--3 ;
1--5 ;
2--0 ;
4--0 ;
4--1 ;
}
```

Wyjście:

Program na wyjściu wygeneruje plik tekstowy w formacie XML o strukturze pliku wejściowego wzbogaconej o informacje dotyczące przydzielonych kolorów węzłom. Kolory reprezentujemy poprzez cyfry.

przykładowy plik XML wynikowego grafu:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<graphml xmlns="http://graphml.graphdrawing.org/xmlns"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://graphml.graphdrawing.org/xmlns http://graphml.graphdrawing.org/xmlns/1.0/graphml.xsd">

  <!-- property keys -->
  <key id="key0" for="node" attr.name="liczba_kolorow" attr.type="int" />
  <key id="key1" for="node" attr.name="przypisane_kolory" attr.type="vector_int" />

  <graph id="G" edgedefault="undirected" parse.nodeids="canonical" parse.edgeids="canonical" parse.order="nodesfirst">

    <!-- vertices -->
    <node id="n0">
      <data key="key0">1</data>
      <data key="key1">6</data>
    </node>
    <node id="n1">
      <data key="key0">3</data>
      <data key="key1">1, 2, 3</data>
    </node>
    <node id="n2">
      <data key="key0">2</data>
      <data key="key1">4, 5</data>
    </node>
    <node id="n3">
      <data key="key0">2</data>
      <data key="key1">4, 5</data>
    </node>
    <node id="n4">
      <data key="key0">1</data>
      <data key="key1">4</data>
    </node>
  </graph>
</graphml>
```

```

</node>
<node id="n5">
  <data key="key0">1</data>
  <data key="key1">4</data>
</node>

<!-- edges -->
<edge id="e0" source="n0" target="n1">
</edge>
<edge id="e1" source="n1" target="n2">
</edge>
<edge id="e2" source="n1" target="n3">
</edge>
<edge id="e3" source="n1" target="n5">
</edge>
<edge id="e4" source="n2" target="n0">
</edge>
<edge id="e5" source="n4" target="n0">
</edge>
<edge id="e6" source="n4" target="n1">
</edge>

</graph>
</graphml>

```

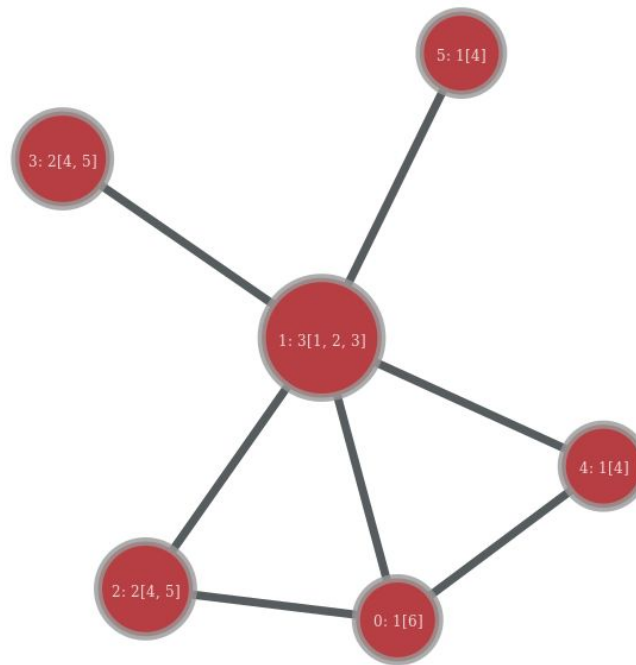
plik wynikowy w formacie dot:

```

graph G {
0 [liczba_kolorow="1", przypisane_kolory="6"];
1 [liczba_kolorow="3", przypisane_kolory="1, 2, 3"];
2 [liczba_kolorow="2", przypisane_kolory="4, 5"];
3 [liczba_kolorow="2", przypisane_kolory="4, 5"];
4 [liczba_kolorow="1", przypisane_kolory="4"];
5 [liczba_kolorow="1", przypisane_kolory="4"];
0--1 ;
1--2 ;
1--3 ;
1--5 ;
2--0 ;
4--0 ;
4--1 ;
}

```

Ilustracja wynikowego grafu, gdzie w każdym węźle znajduje się id węzła, (po “:”) przydzielona liczba kolorów i (w nawiasach “[ ]”) lista kolorów przypisanych wierzchołkowi :

Do generacji oraz wizualizacji danych wejściowych i wynikowych został napisany skrypt Pythona *gis_tool.py* możliwy do uruchomienia w 3 trybach:

usage: gis_tool.py [-h] {generuj,rysuj_we,rysuj_wy} ...

positional arguments:

{generuj,rysuj_we,rysuj_wy}

tryby pracy, [tryb] --help for more info

generuj generuje graf wejściowy

rysuj_we rysuje graf wejściowy

rysuj_wy rysuje graf wynikowy

optional arguments:

-h, --help show this help message and exit

Wizualizacja grafu wejściowego:

Graf wejściowy można wizualizować poprzez druk do pliku png lub przeglądać w trybie interaktywnym:

usage: gis_tool.py rysuj_we [-h] [-bn] [-I] [-PNG w h] Input

positional arguments:

Input nazwa pliku wejściowego do kolorowania (type: str)

optional arguments:

-h, --help show this help message and exit

-bn, --bez_napisow nie rysuje tekstu wewnątrz węzła

-I, --interactive włącza interaktywny tryb przeglądania grafu

-PNG w h drukuje plik png o nazwie argumentu pozycyjnego

Wizualizacja grafu wynikowego:

Analogicznie jak dla grafu wejściowego:

usage: gis_tool.py rysuj_wy [-h] [-I] [-PNG w h] Input

positional arguments:

Input   *nazwa pliku wynikowego pokolorowanego (type: str)*

optional arguments:

-h, --help   *show this help message and exit*

-I, --interactive *włącza interaktywny tryb przeglądania grafu*

-PNG w h   *drukuje plik png o nazwie argumentu pozycyjnego*

Generowanie danych wejściowych:

Korzystając z ww. skryptu mamy możliwość generowania danych wejściowych (oraz od razu wizualizacji) :

*usage: gis_tool.py generuj [-h] [-N n] [-E e] [-C c] [-I] [-PNG w h]
                              Output_file*

positional arguments:

Output_file   *nazwa pliku wynikowego, (type: str)*

optional arguments:

-h, --help   *show this help message and exit*

-N n   *liczba wezlow (default: 10, type: int)*

-E e, --edges e   *~srednia liczba wylosowanych krawedzi dla wezla (default: 4, type: int)*

-C c, --colors c   *max liczba wylosowanych kolorow dla wezla (default: 3, type: int)*

-I, --interactive *włącza interaktywny tryb przeglądania grafu*

-PNG w h   *drukuje plik png o nazwie argumentu pozycyjnego*

Kolorowanie:

Do pokolorowania grafu został stworzony skrypt *kolorowanie.py*. Interfejs skryptu:

usage: kolorowanie.py [-h] [-o OUTPUT] [-c] [-s] [--INFO] Input_file

positional arguments:

Input_file

optional arguments:

-h, --help   *show this help message and exit*

-o OUTPUT, --output OUTPUT

nazwa pliku wynikowego, (type: str)

-c, --check   *wykonuje sprawdzenie poprawnosci pokolorowania grafu*

-s, --stat   *podaje dane statystyczne grafu*

--INFO   *wyswietla dodatkowe informacje w trakcie wykonywania zadania (stan % wykonania zadania)*

Skrypt *kolorowanie.py* generuje nowy plik z pokolorowanym grafem. (-o output_file)
Tym samym skrypcem możemy wyświetlić dla już wygenerowanego pliku (zarówno przed kolorowaniem jak i po kolorowaniu) statystyki (flaga -s). Pozwala również sprawdzić poprawność pokolorowania (flagi -c).

Przykładowe statystyki dla pokolorowanego grafu:

```
{  
  "max_kolor": 24,  
  "srednia_liczba_kolorow": 2.4911032028469751,  
  "sredni_wspolczynnik_klasteryzacji": 0.00822571783111871,  
  "liczba_wierzchoлков": 1405,  
  "sredni_stopien_wierzchoлка": 9.5843416370106755,  
  "srednia_dlugosc_sciezki": 3.4592672331910692,  
  "liczba_krawedzi": 6733  
}
```

Sprawdzenie poprawności pokolorowania grafu:

Dla każdego wężła jest sprawdzane:

- czy węzeł został pokolorowany liczbą kolorów jaka była określona w danych wejściowych do programu.
- czy nie ma żadnych kolorów wspólnych z sąsiadami
- czy kolory w węźle są "kolejne"

W razie wystąpienia błędu skrypt rzuca wyjątkiem z dokładnym opisem w jakim węźle i jakiego rodzaju błąd wystąpił.

Algorytm:

Ze względu na bardzo szerokie zastosowania, kolorowanie grafów jest przedmiotem rozległych badań. Problemem znalezienia optymalnego pokolorowania, a także znalezienia liczby chromatycznej jest NP-trudny. Z tego względu do kolorowania dużych grafów nadają się jedynie algorytmy przybliżone.

Zaproponowany algorytm multikolorowania grafu został zaprojektowany wzorując się na algorytmie (mono)kolorowania SLF (saturated largest first).

Kolejne kroki zaimplementowanego algorytmu:

Stwórz listę węzłów z grafu.

Sortuj listę węzłów po liczbie kolorów jakimi musimy je pokolorować.

Sortuj listę węzłów po ich stopniu.

Dopóki lista węzłów nie jest pusta:

```
{  
    1. Sortuj listę węzłów po sumie aktualnie przypisanych kolorów sąsiadów.  
    2. Pokoloruj pierwszy z listy węzeł starając się wybrać jak najmniejsze  
        dozwolone aktualnie kolory.  
    3. Usuń z listy węzłów pokolorowany wierzchołek  
}
```

Testowanie kodu programu:

Kod programu został dokładnie przetestowany pod kątem zarówno detekcji błędów, poprawności algorytmu i innych możliwych zachowań.

Pokrycie kodu 100%. Łącznie 62 testy. Wyniki zostały wyeksportowane do pliku *Test Results - wszystkie.html*

Użyte dane testowe znajdują się w folderze *dane_testowe*

Aby uruchomić testy: *python -m unittest discover -v*

wszystkie: 62 total, 62 passed		772 ms
		Collapse Expand
testy.KolorowanieTest		727 ms
testy.Sprawdzenie_test		2 ms
testy.StatInfoTest		36 ms
testy.Wzorzec_po		4 ms
testy.Wzorzec_przed		3 ms

Generated by PyCharm on 01.06.16 03:18

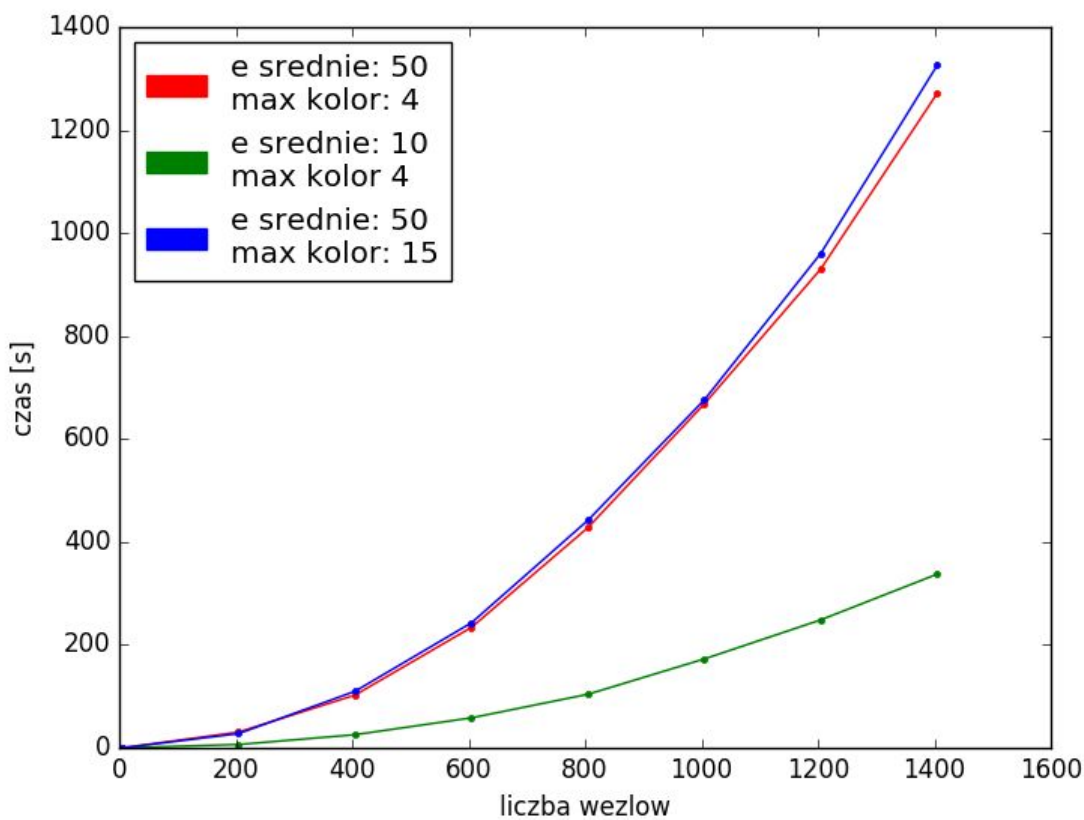
Pomiar czasu wykonania:

Za pomocą skryptu *profiler.py* zostały wygenerowane i pokolorowane grafy wraz z zestawieniem statystycznym w folderze *profile_data*.

Dla każdego kolorowania został zmierzony czas i zawarty został w zestawieniu statystycznym. Każdy plik w nazwie posiada parametry grafu z jakimi został wygenerowany przez skrypt *gis_tool.py* generuj.

Wyniki profilowania dla wybranych zestawów parametrów:

Widać że zwiększenie liczby kolorów w węzłach do pokolorowania nie wpływa znacząco na czas działania algorytmu nawet dla dużej liczby wierzchołków. Zgodnie z przewidywaniami zwiększenie liczby krawędzi dla wierzchołków znacznie wpływa na czas działania algorytmu.

Dla $e\_srednie = 50$, $max\_kolor = 4$, $n=1405$:

czas wykonania: 1271 sekund

największy użyty kolor: 66

liczba krawędzi w grafie: 34582

Dla $e\_srednie = 10$, $max\_kolor = 4$, $n=1405$:

czas wykonania: 337 sekundy

największy użyty kolor: 24

liczba krawędzi w grafie: 6767

Dla $e\_srednie = 50$, $max\_kolor = 15$, $n=1405$:

czas wykonania: 1325 sekundy

największy użyty kolor: 234

liczba krawędzi w grafie: 34734

Repozytorium

Kod programu znajduje się w repozytorium github pod adresem:

https://github.com/mhaponiu/GIS_multikolorowanie_grafu.git